

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 9. Tecum paratus sum & in carcerem & in mortem ire. Animam meam pro te ponam, &c. Et si omnes scandalizati fuerint in te, &c. Triplicauit sua promissa Petrus: sed his omnibus contradixit Christus, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

in illo, qualiter ipsam nobis eligere debeamus in sponsam, eique sociari.

§ 9. Tecum paratus sum & in carcerem & in mortem ire. Animam meam pro te p. nam, &c. Et si omnes scandalizati fuerint in te, &c. Tripliciter sua promissa Petrus: sed his omnibus contradixit Christus & clare patet, quomodo nos ipsi nobis ipsi mentiamur.

OMnes Evangelistae hanc scribunt historiam: etenim talis est, tamisque plena mysteriis, ut bene mereatur tales tanquam habere scripturas. Ad tria reducitur puncta: primo causa proponitur lapsus, ea scilicet, quod Petrus suis plus iusto sedit propositis & promissis, nec non animo suo fermentiori, fastidioso & praesumptuoso. Secundo in illem eius calum enarrant, & multa nimis animi infirmitate damnandum. Tertio negando Saluatorem. Tertio describunt nobis eius remedium, quod Christus exorsus est conuersus ad illum & iuuitus, sequebatur autem cum inuitum cum dolore & effusa in eoque lacrymarum abundantia, continuo discedens a loco illo adeo periculoso sibi infausto: itaque intercedit gratia Dei, & Petri diligentia, ut notat D. Chryost. Ad horum omnium enodationem

dicō idem illi contigisse, quod Dauid de se testatur, verbis illis quae D. August. expendit de dicta etiam in persona Apostoli D. Petr. *Ego dixi in abundantia mea non mouebo in aeternum, auertisti faciem tuam a me, & factus sum conturbatus.* Congratulabatur sibi Dauid die quodam Dei beneficiis se esse perditum, Regem absolutum, sapientiam conspicuum, potestate spectabilem, Prophetiae dono clarum, cui deinde promiserat ex sermone suo Christum omnium. His gratias beneficiis incipit Deo promissa fecerit se nunquam eius obsequio desursum & terra licet susque deque moueretur, caelum rueret, mundus totus inueteretur, ipse tamen Deo constans adhaereret. *Ego dixi in abundantia mea: Non mouebo amplius.* Porro vel paululum subtraxit ab illo Deus faciem suam manique secreto suo iudicio sustulit, & in tam execrandum corruit calum, ut confusione pleus turbaretur: quia adulterio, homicidio & scandalo pollisset animas. *Auertisti faciem tuam a me, & factus sum conturbatus.* Idem D. Petro contigit. Quanta bonorum abundantia se iactabat a Christo cumulatam? Assumpserat eum in discipulum suum,

potestatis uisisti Dauid animos iactans generosus, uisusque imperterritus in ordine ad cognitionem amorisque Christi inter omnes fratres suos Apostolos. Verum ex timore, non Angeli qui petri non gladium fecerit opponere, nec ab aliquo fortiori gigante Goliath pertretatus, sed ex uia acilla, quae ut aggrederetur non aereo mear gladio, sed simplici scilicet uerbo, cor non cogitatur, contremiscit, sanguis contrahitur, tegitque non semel sed tertio nosse te Saluatorem. Optime dixit Euangelista quod Petrus per frigore contremisceret, inuenit quereis, qui retuleret. Quam intencum fuit hoc scriptura, quod cor eius occupauerat, ut illi non caliditate ignis ille, nec illi prodesset pelles, iudices, & litigula: nec sufficere quos quor de mundo proliquo quo frigoris peccati illi de corde pellat, & iterum amore Dei feruere at attentius. Necessaria est Abisag Sunamitis diuinum praesentis symbolum, interpreti D. Hier. significat cum animos, generositate, & rogatus pama mei, non quoslibet, sed similes illis quos edidit pelagus uenis concessam turbatumque contrahitur. *Abisag proprius uigilans nuncupatur, qui in manu sua dicitur reserat. & ut ita dicam de p. lego uenit frons uisus, Sunamitis in lingua non praesentis dicitur. At igitur quod Abisag Sunamitis significet rogatur, geminumque ardentem, hinc uentem, & accensum.* In his uicem praesentem, est etenim dispo-
ditu et uigilans edidit, geminus de corde, & suspiria uisus & dolore animi & uisus, quia Deum uisus, O quam bene haec faciebat ille: si nam que dicitur in uxorem Abisag Sunamitis de iuxta hinc uentem & uigilans, melius multo matrimonio uisus cum illa peritum inuit, quando lapsus in peccatum, ut p. uisus in: lamenta recurre, de se uisus. *Uertit uisus genitrix cordis mei.* Hanc suspiria D. Petrus in sponsam, ad hanc configit, hanc amplectitur: O quales de corde genitus, quales edidit uisus? Quales suspiria tam feruida in uisus: quam non pro modico tempore si uisus, sed in perpetuum sibi copulat uxore in: uisus dicitur cum illa in uisus matrimonio uisus, quod est vinculum indissolubile, quamdiu uisus hanc speret, ut dicitur est. Ecce quales hanc eligit sponsam, quamque acclē illam amplectitur. Ea de causa tibi proponitur, ut dicitur ad hanc exemplo illi manus in iere, quod si Petrus in lapsu similis extiteris, tibi quoque in uisus praesentem compar. inueniatis. Petrus maritus est uisus Ecclesiae, eius pars maxima hanc in uisus loca Abisag Sunamitis. Videamus

IV
+

Ho. 60. ad
pp. An-
tioche.
L. de nat.
& gratia
cont. Pe-
lag. c. 14.
& L. de
correp. &
grat. c. 9.
r. 129. 71.

suum, & Apostolum creauerat collegii sui Apostolici Primicerium, atque suum in terra vice-Deum, claves id est plenam promiserat potestatem aperienti & claudendi ipsum regnum caelorum, tali potestate & auctoritate, ut quicquid in terra arbitretur decerneret decretum esset & ita- hilitum in caelo: manibus eius libros rationum suarum debitorumque tradiderat, cum potestate admitendi, & eradendi partes quascumque voluisset, pedes illi sordidos abluerat, amorosas illas transiens contentiones, carnem in cibum & sanguinem in potum illi propinarat, Sacerdotia iniitiat Episcopum & Principem omnium praefecerat Episcoporum. Sic igitur supra modum omnem praeventus & donorum cumulatius abundantia suam agnoscebat obligationem, dum Christus mortem suam proponit aperitque iram proximam: in promissa excurrit & proponit. *Non mouebo in aeternum*: ut his ita firmus in- haretet & animosus: ut dicente illi Christo ut verbis suis prudens intenderet, non ita futurum: pertinax illi contradicatur, & verbi sui tenax contendant, & confirmet verbum suum fore firmius quod promittit quam quod Christus affirmabat, & venturum certo praedicebat.

Ibid. 3. de eo 9. in Evang. c. 2.

D. August. expendit, quod collatis inter se Euangelistis tertio Petrus cum Christo contenderit promissa constantia iactabundus asseuerans. Primo in mensa post cenam: etiam Christus discipulis suis mortem suam praenun- tians verbis quibusdam affectuosis ait illis: Filii mei desideratissimi: adhuc modicum vobiscum sum, quia vado. Respondens percontatur Pe- trus: Domine quo vadis? cui Dominus: quo ego vado, non potes me domo sequi, sequeris autem postea. Accepit hoc dure D. Petrus quasi Dominus illi iniuriam irrogaret, parumque illi fideret, & ait: *Quare non possum te sequi modo?*

Ibid. 37.

Animam meam pro te ponam. Si obtulerit pericu- la, nihil ea vereor: & hoc mihi fixum & consti- tutum est. vitae iacturam subire, animamque pro te ponere. Intueretur illum Dominus, & caput suum agitando respondit. *Animam tuam pro me ponis? Amen amen dico tibi non cantabis gallus, donec ter me neges.* Attende Petre, quam longe abis, ut animam tuam pro me ponas: gallicantur metrina praevientes mei negatione.

Ibid. 38.

Secunda contigit, quando paulo post Chri- stus concionem suam profecutus, ab illis disce- dens, se convertit ad D. Petrum, atque illi. Simon consule tibi: diabolus etenim circumit diligen- ter, omnium vestrum procurans perditionem, sedulo conatur vos omnes evertete, & de mea

duellere societate, necessarium est ut vigilas ob- serues excubias. Respondet illi Petrus: *Domine, tecum paratus sum, & in carcerem & in mortem ire.* q. d. Hocce ego mihi Domine, proponit. An ego ut infirmus hac indigero praecautio? Iam tibi dixi, iterumque ratifico, te talem ha- bere me socium lateralem, ut quamvis mille dia- boli, totiusque firmat tartareus exercitus, nulla- tenus me a te seingent infidelem, & a modo pa- ratus sum comitari vique ad carceres, tormenta mortemque comes inducitur. Nequos vultu Dominus illum aspiciens ait: *Dico tibi Petre non cantabis hodie gallus, donec ter abneges me.* q. d. Iam te lenel praemouit, & iterum pro- moueo com alertatione, tantum hoc abest a te, ut neclum me ad vincula mortemque non sis con- taturus fidelissimus: sed hodie quidem antequam gallus cantet, ter negabis me nolle, omnium fa- fidelissimus.

Ultimam fuisse nouimus, quando Dominus iam monem Oliuarum ascendens, a qua disci- pulis suis paululum discessurus, illos praemouit & hortatur: *vigilate & orate*: hac etenim nos- te omnes scandalum patimini: ex eo quod mi- hi noui obuenturum, quia sic impleri necesse est oraculum: *Petrus iam pastorem & dispersor oves gregis. Omnes vos scandalum portaturi in me in ista nocte, &c.* Proslit in medium Petrus quasi verbis illis ita generalibus irritatus, arguit: *Es si omnes scandalizati fuerint in te, ego non, quam scandalizaber: etiam si oportuerit me morti secum, non te negabo,* q. d. Ceteros Domine, alloquere: haec etenim verba me non tangunt, nec mihi conueniunt, nec de me sunt intelligen- da, nec quae prius dixi irrita esse velim, uno & eadem dento confirmo: conuoco, offendantur omnes, te deserant omnes, omnesque te peristi abirent, ratum habeo fixumque quod lateralem me habebis tibi semper indiuiduum. Tradit me vinculis, occidant me, membratim dividant me, ne timueris quod ego te sim unquam ne- gaturus vltimo tempore deseraturus.

Replicat illi Christus. *Amen dico tibi Petre, quia tu in hac nocte, antequam gallus cantet, ter me negabis,* q. d. An te robustum adeo praesens Petre & tantoper te posse te postponere locios? Amen dico tibi, tu ille, qui ceteris modis turpius me es deseraturus. Hoc tibi iuramentum confirmo: *Amen*, quando quidem simplici non verbo fidem non adhibeas, quod tamen caelo terraque est securus: tibi vero singillatim assero quem probe noui, quasi illum, cui nomen im- posui: *Dico tibi Petre quia tu*, qui sic loqueris

*Et si amas, sed non ego, dico, quod nullus cor- n-
 talem committet lapsum qualem tu, nec ab l- ne
 dem amas, nec mensibus, nec diebus, sed iac
 ipsa nocte, & hoc quidem antequam media nox
 elapsa sit, antequam gallus cantauerit, ter nosse
 me cogis. O quanta hæc arrogantia, quæ pro-
 missa quæ propostita, quæ replicæ, vt etiam con-
 siderat ipsum Deum (inquit D. August.) libris al-
 tero, concordat quæ propostitum suum solidi-
 tate vincere ipsum Dei verbum. Opeimè con-
 siderat illi hoc Dauidis: Ego dixi in abundantia
 mea: Non mouer in æternum.*

*Nunc opeimè probata constat doctrina D.
 Aug. & D. Gregor. quam exponit S. Theolo-
 gus illustrissimus Raphael D. Thom. e quod in
 pueris se homo decipiat, quam in iis quæ
 ipsam se spectant, & sæpe numero sibi ipsis
 cogitur, se securum arbitratum in eo quo minu-
 ti secutus. Sæpe humana mens sui mensuratur. asse-
 rit D. Grego. & idcirco iuis numquam fidat ali-
 quæ rebus, donec illos strictæ subiecerit ex-
 cussioni & probationi: sicut nec argentum repu-
 tat purum, donec per ignem transiens in suo esse
 constant inueniatur. Ideo nec ipse Deus (inquit
 D. August.) quum unus securus esset ex eo quod
 creatus in corde & visceribus Abraham de con-
 stanti fidelitate promptæque eius obedientia:
 noluit talem illum homines iudicarent, vt que
 dum videtur examinata & probata ad eorum
 illam reuerentiam & occasionis, cui illum iniecit,
 vt filium suum immolaret. ipseque, fieret ingula-
 tum eius carnifex: tunc etiam illi dixit: Nunc
 cognosce, quod timeas Dominum, quod iam te mani-
 festum te idcirco cogitatum, mundo, te mihi esse
 tantum fidelissimum & constantissimum. Non
 tenet Deus (audi D. Aug. Job ignorantiam sed vt
 homo seipsum cognoscat. Idcirco toties rogabat
 David Dominum: Proba me Domine, & tenta me.
 Proba me Domine, & scito cor meum. Interroga
 me, & cognosce semitas meas, & vide si via in-
 quitatis in me est.*

*David an Deus te non cognosceat? An illi cor-
 dis tui latent abscondita? An non penetrat caueas
 profundi maris intricatas? Non propter Deum hæc
 dixi, sed mei causa: die namque quodam firmam
 iudicabam meam esse fortitudinem, & propostita
 mea secuta, & promissa nullatenus euerenda sed
 dies meipsum decepi: quandoquidem incidente
 tentatione & oblata corruerim occasione, atque
 ad verum signis concupiscentiæ scintilla illa fuerit
 consumpta meo quidem iudicio fortis eram
 sed vt mihi persuaderem, quod iram meo con-
 tumacem proposita possem quæ Deo faciebam, le-*

*gis eius mandata seruandi: Intraui & statui, cu-
 fodire iudicia iustitia tua: sed ad vnam capitis
 reflexionem, lapsum me iugebam: coactus diuina
 inclamare misericordiam. Humiliatus sum vt que-
 qua; Domine, visitata me, &c. Promissa mea se-
 cura nõ mihi peccata sero, donec illa videro. Exa-
 minata & probata: quamuis enim meã quidem
 sententiã constans meum sit propostitum: vereor
 ne mihi ipsi fallax imponam. Vide si via iniquita-
 tis in me est. Legit D. Hier. Si via doli in me est:
 si vestigium aliquod doli fraudisque in me sit.*

*Tunc censebatur vt vera firmaque tua pro-
 posta, & intelligent omnes securam tuam esse
 in Deo fiduciam, quando oblatis occasionibus,
 quibus examinatur suum retinebant vigorem
 & constantiam, vt dicere possint, dicantque S. S.
 Martyres ore Dauidico. Probasti nos Deus, igne
 nos examinasti sicut examinatur argentum: indu-
 xisti nos in laqueum, posuisti tribulationes in dor-
 so nostro, imposuisti homines super capita nostra.
 Hic liquidò constat fidei D. Laurentij fortitu-
 do, cuiusque amor quo nullus ardentior, quando
 craticola subiectus exclamat. In craticula te
 Deum non negavi, & ad ignem applicatus te Do-
 minum confessus sum probasti cor meum & vis-
 ceras vestro, & non est inuenta in me iniquitas. Hic
 emicat feruentissima D. Stephani charitas, quan-
 do lapidum imbre præforatus; quem inimica
 manus Iudæorum illi ferociter iniiciebat, nedum
 illos non moleuolus exectatur, nec vindex inu-
 niæ maledicit, sed flexis genibus pro illis preca-
 tor intercedit, rogatque: Domine ne statuas illi
 hoc peccatum. Hic luce clarior fulget purissimi
 Iosephi castitas, quando igni iniectus voracissi-
 mo blanditiarum ac lacrymarum dominæ suæ
 meretricis, quæ iuuenem apprehendit inter duas
 portas, pallium illi relinquit in spoliis, fugitque
 foras eligens honoris magis quam castitatis pa-
 ti naufragium. Hic probatur vt trum securata
 fuerit propostita, quando peccata confessus es &
 tua p. omnia quæ fecisti Confessario veræ, si ex-
 positus occasione manseris in illa omni pecca-
 troque solidior.*

*Iunta hæc quædam pauca poteris vt talia recen-
 sere. Videmus qualis egressus es de tenerationibus
 qualem seruasti incensus patientiam ob ver-
 bolum quod alius tibi dixit, ob iniuriam ab a-
 lio tibi illatam: quandoquidem statim te cholera
 obcesuerit, & in desideria conuersis vindictæ
 verborumque calumnias? Quam cito Domine
 mi, bona tibi desecerunt propostita, cum peccatum
 tuum es inuitus, vel cum ipsa te vel iuretur,
 vel iurata mittit tam illico nihil moratus vel
 saltem*

ps. 65. 102

saltem vnica differens hora corruisti. Qua non facilitate, Domina, retrocessisti ab eo quod tam serio promiseras, mori potius quam hunc talem-ve conspiceret? Inania sunt tua proposita leui comparanda arundini: vnde dum es occasione expositus illis nimium fideus & innitens tibi contingit quod alteri, qui infirmæ manus est

4. Reg. 18. 21.

arundini: hæc etenim confingitur, illique manus exulcerat perforatque non leuiter, nec non virum in terram prostermit sibi plus iusto confidentem. Omnia tua proposita comparat Spiritus S. nubibus æstiuis: illas etenim calor excitat solis, & fulgura ac tonitrua cient, vt dixeris nouum instare diluuium, vt nedum terram non irrigent, sed demergant, ac tamen ad vnicum

Psalm. 124. 24.

venti flatum dispersæ euannerunt Nubes & ventus & pluuia non subsequentes; vir gloriosus in promissis suis. Quis crederet quod illi quibus ita nota erat Domini potentia & sollicitudo, Apostoli inquam cum in deserto vagarentur populique affecta fame premeretur, & ab illis Christus quæretet: vnde ememus panes, quibus tantæ subueniamus necessitati, videntes loci sterilitatem, pecuniarum inopiam, & subsidij defectum, turbarentur, eisque desiceret in domino fiducia, quam merito habere tenebantur? Quis non fideret fidei ardentissimæ Marthæ, quam ab annis pluribus profitebatur, imo in qua etiam mortuo fratre constantior fuerat. Ego credidi, quia tu es Christus filius Dei viuis: & nihilominus data occasione languet & ita languet, vt necesse fuerit de hoc à Domino mitius corripitur. Nonne dixi tibi: quia si crederis videbis gloriam Dei? O Petre, quam benè instructus & timidus de tuis esse poteris fiducias & promissis, quando videns Dominum in mari petitiâ licentiâ quæ te illi possessis committere illudque inambulare, te nihil timens & animo feruens iniecit, iamque mobile constanter calcas elementum, quam primum vndas vidisti commotas, ventisque te validior inuasi: Videns ventum validam, timuis: ita statim fiducia elanguisti, vt iam mergereris periturus, nisi Magister tuus aduenisset, suaque manu tuam apprehendisset, te sustinisset, modicam tuam increpans fidem, dicendo: Modica fidei quare dubitasti? Petre tuus te animus seducit, & quamuis adeo securâ tutaque tibi videantur proposita & promissa, modica tamen occasione, iam non pelagi fluctibus inambulans, sed per terræ solidâ inter homines, non ex surgentibus superbis fluctibus, & turbantibus tempestuosis, sed ad simplicem primamque ancillâ vocem cades, & in profundum

28.

demergere incipies culpæ, ita vt nisi Magister tuus manum extendat ad te subsidiariam misericordiam, eiusque conspiciat oculus, actum sit de te, mergeris & interibis.

§. 10. Et si omnes scandalizati fuerint in te, &c. Indicarunt primò Euangelistæ causam lapsus Petri: fiduciam scilicet animi de se, & quod ceteros antecelleret.

Fastum hunc & animum nimis de se præsumptum describunt nobis Euangelistæ in distinctè, vt quasi digito nobis indicent hunc esse tanti peccati & lapsus originem. Nec nec nos D. Chrysolomus quod sicut intentio Spiritus, quorundam scribentis peccata caulas que turpiores, ea non fuit vt eos infamiam confpiceret, sed nobis proficeret; eo modo describit lapsum, vt etiam distinctè signet non cautam, radices demonstrans et quibus graue malum prodierit: quatenus nos illas auertentes, ab eis nobis cauemus: nullum certum scio remedium inistimatas præcauidi sollicitudinem, quam pronas eorum caulas agnosceret. Mortuam igitur audiamus D. Chrysolomus: Si quando peccat occidit quæpiam, non malo peccatum inuenit, verum etiam docet nos, quæ fuerit peccati causa, vt qui sani sunt in eo reddantur cautesiores, ne in eadem incidant mala: sicut & multos ad agrotantes ingressi, antequam curam morbi, inquirunt unde ille sit infectus, vt ab origine certius malum. Hoc inquit, liquidò patet in eo quod narrat de mundi peccatis in diebus Noe, quæ fuerunt adeo enormia, vt Deum impulerint ad eiusdem euerfionem: potè in eorum reuerfione ita procedit, vt primo signet eorum rationis, quod nempe curiosò nimis aspectu mulieres attendent formâ præstantissimam & inhonesta fuerint cogitationes, ac desideria ex tali conuictu nascuntur. Cum vidisset filij Dei qui erant filij Seth) filij hominum quod essent pulchri. In causa non fuit, teste D. Chrysolomus, vultus elegantia, hæc etenim donum est Dei, nec eius intus præsertim absolute, hic namque naturalis est, sed curiosus aspectus, inordinata sollicitudo, nata ex opotam corde lubrico & inhonello: ac voluntate deprauata: & hoc initium indicet Spiritus S. eorum rationumque peccatorum, vt in hoc oborto carnis sit: etenim saluberrimum est hoc tibi damnum Spiritu S. consilium. Ne cognoscas pulchritudinem alienam. Hanc lectionem sequitur prædictus Doctor, vbi nostra legit: Ne conspicias pulchritudinem.